

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

9. listopada 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Hitni prethodni postupak – Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Europski uhiđbeni nalog – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Članak 1. stavak 1. – Pojam ‚europski uhiđbeni nalog‘ – Minimalni zahtjevi o kojima ovisi valjanost – Članak 6. stavak 1. – Pojam ‚pravosudno tijelo izdavanja‘ – Europski uhiđbeni nalog koji je izdalo državno odvjetništvo države članice – Status – Podređenost tijelu izvršne vlasti – Ovlašt ministra pravosuđa da daje pojedinačne naputke – Sudsko potvrđivanje europskog uhiđbenog naloga prije njegova slanja”

U predmetu C-489/19 PPU,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Kammergericht Berlin (Visoki zemaljski sud u Berlinu, Njemačka), odlukom od 26. lipnja 2019., koju je Sud zaprimio istog dana, u postupku izvršenja europskog uhiđbenog naloga izdanog protiv

NJ,

uz sudjelovanje:

Generalstaatsanwaltschafta Berlin

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: A. Arabadjiev (izvjestitelj), predsjednik vijeća, T. von Danwitz, C. Vajda, P. G. Xuereb i A. Kumin, suci,

nezavisna odvjetnica: E. Sharpston,

tajnik: D. Dittert, načelnik odjela,

na temelju zahtjeva za provedbu hitnog prethodnog postupka koji je nacionalni sud podnio 26. lipnja 2019., u skladu s člankom 107. Poslovnika Suda, a koji je Sud zaprimio istoga dana,

uzimajući u obzir odluku drugog vijeća od 15. srpnja 2019. kojom prihvaća taj zahtjev,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 3. rujna 2019.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za njemačku vladu, M. Hellmann, J. Möller i A. Berg, u svojstvu agenata,
- za španjolsku vladu, L. Aguilera Ruiz, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: njemački

- za austrijsku vladu, J. Schmoll i J. Herrnfeld, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, S. Grünheid, u svojstvu agenta,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 17. rujna 2019.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6. stavka 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14., u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2002/584).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru izvršenja u Njemačkoj europskog uhidbenog naloga koji je Staatsanwaltschaft Wien (Državno odvjetništvo u Beču, Austrija) 16. svibnja 2019. izdalo protiv osobe NJ i koji je potvrđen 20. svibnja 2019. odlukom Landesgerichta Wien (Zemaljski sud u Beču, Austrija).

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodna izjava 5. Okvirne odluke 2002/584 glasi kako slijedi:

„Cilj koji si je postavila Unija, da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, vodi prema ukidanju izručenja između država članica i njegovu zamjenjivanju sustavom predaje osoba između pravosudnih tijela. Nadalje, uvođenje novog pojednostavljenog sustava predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona omogućuje ukidanje zamršenosti i opasnosti od kašnjenja koji postoje kod sadašnjih postupaka izručivanja. Tradicionalni odnosi suradnje koji su do sada prevladavali između država članica trebali bi biti zamijenjeni sustavom slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima, kako prije, tako i poslije donošenja pravomoćnih odluka, u području slobode, sigurnosti i pravde.”

- 4 Člankom 1. Okvirne odluke 2002/584, naslovljenim „Definicija europskog uhidbenog naloga i obveza njegova izvršenja”, propisano je:

„1. Europski uhidbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

3. Ova Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a].”

- 5 Člankom 6. Okvirne odluke 2002/584, naslovljenim „Utvrđivanje nadležnih pravosudnih tijela”, predviđeno je:

„1. Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog jest pravosudno tijelo države članice koja izdaje uhidbeni nalog, nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

2. Pravosudno tijelo izvršenja jest pravosudno tijelo države članice izvršenja nadležno za izvršenje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

3. Svaka država članica obavještava Glavno tajništvo Vijeća o nadležnim pravosudnim tijelima u skladu sa svojim pravom.”

- 6 Člankom 2. stavkom 1. navedene okvirne odluke propisano je:

„1. Europski uhidbeni nalog može biti izdan u slučajevima počinjenja djela za koja je, u skladu s pravom države članice koja ga izdaje, propisana najviša kazna zatvora ili oduzimanje slobode od najmanje 12 mjeseci ili za koja je izrečena kazna zatvora ili je izdan nalog za oduzimanje slobode od najmanje četiri mjeseca.”

- 7 Članak 8. Okvirne odluke 2002/584, naslovljen „Sadržaj i oblik europskog uhidbenog naloga”, u stavku 1. predviđa:

„Europski uhidbeni nalog sadrži sljedeće informacije, u skladu s obrascem u Prilogu:

[...]

(c) dokaz o postojanju izvršive presude, uhidbenog naloga ili druge izvršive sudske odluke s istim učinkom, obuhvaćene odredbama članka 1. i 2.;

[...]”

Austrijsko pravo

- 8 Članak 2. stavak 1. Staatsanwaltschaftsgesetza (Zakon o državnom odvjetništvu) glasi kako slijedi:

„Pri svakom Landesgerichtu (zemaljski sud) koji rješava kaznene predmete uspostavlja se državno odvjetništvo, pri svakom Oberlandesgerichtu (viši zemaljski sud) uspostavlja se više državno odvjetništvo, a pri Oberster Gerichtshofu (Vrhovni sud) glavni državni odvjetnik. Državna odvjetništva izravno su podređena višim državnim odvjetništvima te od njih primaju naputke, dok su viša državna odvjetništva i glavni državni odvjetnik podređeni saveznom ministru pravosuđa.”

- 9 Člankom 29. stavkom 1. prvom rečenicom Gesetz über die Justisammenarbeit in Strafsachen mit den Mitgliedstaaten der Europäischen Union (Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije, u daljnjem tekstu: Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima) propisuje:

„Državno odvjetništvo nalaže uhićenje na temelju sudski potvrđenog europskog uhidbenog naloga te, prema potrebi, osigurava izdavanje upozorenja u Schengenskom informacijskom sustavu u odnosu na traženu osobu [...]”

10 Člankom 5. stavcima 1. i 2. Strafprozessordnungs (Zakon o kaznenom postupku) propisano je:

„(1) Kriminalistička policija, državno odvjetništvo i sud pri izvršavanju svojih ovlasti i pri prikupljanju dokaza smiju zadirati u prava osoba samo u mjeri u kojoj je to zakonom izričito predviđeno i potrebno za izvršavanje njihovih zadaća. Svako s time povezano ograničavanje prava mora biti proporcionalno težini kaznenog djela, težini optužbe i učinku koji se nastoji ostvariti.

(2) Između više učinkovitih istražnih radnji i prisilnih mjera kriminalistička policija, državno odvjetništvo i sud moraju poduzeti one kojima se najmanje ograničavaju prava osoba na koje se odnose. Zakonske ovlasti se u svakoj fazi postupka izvršavaju na način da se izbjegava nepotrebno privlačenje pozornosti, poštuje dostojanstvo osoba na koje se odnose te čuvaju njihova prava i zaštićeni interesi.”

11 U skladu s člankom 87. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku, sudska potvrda može se pobijati žalbom.

12 Člankom 105. Zakona o kaznenom postupku propisano je:

„(1) Sud odlučuje o zahtjevima za određivanje i produljenje pritvora kao i o zahtjevima za potvrđivanje određenih drugih prisilnih mjera. Za izvršenje mjere koju je potvrdio (članak 101. stavak 3.) sud određuje rok nakon čijeg isteka, u slučaju da mjera nije izvršena, potvrda prestaje biti na snazi. U slučaju izdavanja uhiđenog upozorenja, u skladu s člankom 169., u rok se ne uračunava razdoblje u kojem je upozorenje na snazi, ali državno odvjetništvo mora najmanje jednom godišnje ispitati postoje li još pretpostavke za uhićenje.

(2) Ako su zbog pravnih ili praktičnih razloga za odlučivanje o zahtjevu u skladu sa stavkom 1. nužne dopunske istražne radnje, sud njihovu provedbu nalaže kriminalističkoj policiji ili ih provodi sam. Sud također može zatražiti od državnog odvjetništva i kriminalističke policije da pobliže navedu činjenične elemente spisa i podnesu izvješće o izvršenju potvrđene mjere i dopunskih istražnih radnji. Nakon određivanja pritvora sud može naložiti da mu se dostavljaju primjerci dokumenata iz spisa koji se navode u članku 52. stavku 2. točkama 2. i 3.”

13 U skladu s člankom 171. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku, koji se primjenjuje tijekom stadija prikupljanja obavijesti u okviru kaznene istrage, državno odvjetništvo nalaže uhićenje na temelju akta koji je potvrdio sud.

Glavni postupak i prethodno pitanje

14 Državno odvjetništvo u Beču pokrenulo je kazneni progon protiv osobe NJ zbog četiriju kaznenih djela, koja je sud koji je uputio zahtjev okvalificirao kao, među ostalim, krađu počinjenu u profesionalnom svojstvu, koja je u državi članici izdavanja kažnjiva, prema navodima suda koji je uputio zahtjev, „najvišom kaznom zatvora od najmanje tri godine”, u smislu članka 2. stavka 2. Okvirne odluke 2002/584. Prema navodima tog suda, druga su kaznena djela koja se stavljaju na teret osobi NJ, poput prisile, u državi članici izdavanja i u državi članici izvršenja kažnjiva kaznom zatvora od najmanje dvanaest mjeseci.

15 U svrhu kaznenog progona zbog tih kaznena djela državno odvjetništvo u Beču izdalo je 16. svibnja 2019. europski uhiđbeni nalog protiv osobe NJ, koji je, u skladu s člankom 29. stavkom 1. prvom rečenicom Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima, 20. svibnja 2019. potvrdio Landesgericht Wien (Zemaljski sud u Beču).

- 16 Osoba NJ od 14. svibnja 2019. smještena je, u okviru kaznenog postupka zbog kaznenog djela krađe koji je protiv nje pokrenut u Njemačkoj, u pritvor u Berlinu (Njemačka). Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, osoba NJ je tijekom svojeg ispitivanja 24. svibnja 2019. odbila pojednostavljenu predaju.
- 17 Sud koji je uputio zahtjev navodi da austrijska državna odvjetništva podliježu pojedinačnim nalogima ili nalogima izvršne vlasti, u ovom slučaju saveznog ministra pravosuđa. Stoga nastoji doznati je li postupak izdavanja europskog uhidbenog naloga u Austriji u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz presude od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu) (C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456). Konkretnije, taj sud ima dvojbe u pogledu svojstva „pravosudnog tijela” državnog odvjetništva u Beču.
- 18 Međutim, taj sud naglašava da, za razliku od činjeničnog stanja iz spomenutog predmeta, austrijska državna odvjetništva ne izdaju samostalno europski uhidbeni nalog s obzirom na to da je člankom 29. Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima predviđeno sudske potvrđivanje takvog naloga. Postupak potvrđivanja obuhvaća ispitivanje zakonitosti i proporcionalnosti europskog uhidbenog naloga o kojem je riječ te je protiv odluke donesene u tom postupku dopušten pravni lijek. Zbog tih razloga sud koji je uputio zahtjev smatra da je moguće zaključiti da je ovlast odlučivanja o izdavanju europskog uhidbenog naloga, u konačnici, na sudu koji je nadležan za njegovo potvrđivanje.
- 19 Međutim, zbog dvojbi izloženih u prethodnoj točki, sud koji je uputio zahtjev je rješenjem od 29. svibnja 2019. odredio samo pritvor osobe NJ radi njezine predaje austrijskim tijelima.
- 20 U tim je okolnostima Kammergericht Berlin (Visoki zemaljski sud u Berlinu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Je li valjano izdavanje europskog uhidbenog naloga spojivo s podređenošću državnog odvjetništva nalogima, neovisno o tome što odluka o izdavanju europskog uhidbenog naloga podliježe detaljnom sudskom nadzoru prije izvršenja?”

Hitni postupak

- 21 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da se o ovom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku predviđenom člankom 107. Poslovnika Suda.
- 22 U prilog svojem zahtjevu taj je sud naveo činjenicu da se osoba NJ u okviru kaznenog postupka koji se protiv nje vodi u Njemačkoj trenutačno nalazi u pritvoru (u daljnjem tekstu: prvi pritvor). Pritvor radi predaje dotične osobe austrijskim tijelima započet će tek nakon što istekne prvi pritvor pa on slijedom toga, u skladu sa zakonom, ne može biti dulji od dva mjeseca. U tim okolnostima sud koji je uputio zahtjev izražava bojazan da će, ako Sud odluči da neće pokrenuti hitni prethodni postupak, osobu NJ morati osloboditi prije okončanja prethodnog postupka pa bi ona mogla izbjeći kazneni postupak koji se protiv nje vodi.
- 23 U tom pogledu, kao prvo, treba istaknuti da se ovaj zahtjev za prethodnu odluku odnosi na tumačenje Okvirne odluke 2002/584, koja ulazi u područja iz glave V. trećeg dijela UFEU-a, kojom se uređuje područje slobode, sigurnosti i pravde. Stoga se o njemu može odlučivati u hitnom prethodnom postupku.
- 24 Kao drugo, nesporno je da je osoba NJ na dan ispitivanja zahtjeva za provedbu hitnog prethodnog postupka bila u pritvoru, koji je, međutim, mogao biti okončan u svakom trenutku. Osim toga, sud koji je uputio zahtjev istaknuo je da će osoba NJ nakon završetka prvog pritvora, a radi njezine eventualne predaje austrijskim tijelima, biti zadržana u pritvoru najviše dva mjeseca. Međutim, s

obzirom na to da zakonitost pritvora radi predaje dotične osobe austrijskim tijelima ovisi o odgovoru Suda na prethodno pitanje, ta odluka Suda može imati izravan učinak na trajanje oduzimanja slobode osobe NJ.

- 25 Slijedom navedenog, drugo vijeće Suda je 15. srpnja 2019. na prijedlog suca izvjestitelja i nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika odlučilo prihvatiti zahtjev suda koji je postavio prethodno pitanje za provedbu hitnog prethodnog postupka.

O prethodnom pitanju

- 26 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li pojam „europski uhidbeni nalog” iz članka 1. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 tumačiti na način da su njime obuhvaćeni europski uhidbeni nalozi koje su izdala državna odvjetništva države članice koja su u okviru njihova izdavanja izložena riziku izravne ili neizravne podređenosti pojedinačnim nalogima ili naputcima izvršne vlasti, poput ministra pravosuđa, pri čemu potonje, kako bi ih ta državna odvjetništva mogla poslati, mora potvrditi sud koji u tom postupku provodi nadzor ispunjenosti pretpostavki za izdavanje tih naloga kao i njihove proporcionalnosti.
- 27 U tom pogledu valja podsjetiti na to da se sustav europskog uhidbenog naloga, uveden Okvirnom odlukom 2002/584, temelji na načelu uzajamnog priznavanja koje i sâm počiva na uzajamnom povjerenju među državama članicama u to da njihovi nacionalni pravni sustavi mogu pružiti odgovarajuću i stvarnu zaštitu temeljnih prava priznatih na razini Unije, a osobito onih u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) (presuda od 10. studenoga 2016., Őzçelik, C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, t. 23. i navedenu sudsku praksu).
- 28 Člankom 1. stavkom 1. Okvirne odluke 2002/584 europski uhidbeni nalog definira se kao „sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode”. U vezi s time, načelo uzajamnog priznavanja pretpostavlja da se samo europski uhidbeni nalozi u smislu članka 1. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 moraju izvršiti u skladu s njezinim odredbama (presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 46.).
- 29 Naime, to načelo počiva na pretpostavci da je europski uhidbeni nalog o kojem je riječ izdan u skladu s minimalnim zahtjevima o kojima ovisi njegova valjanost, među kojima se nalaze oni iz članka 8. Okvirne odluke 2002/584, a osobito onaj koji se odnosi na postojanje uhidbenog naloga ili druge nacionalne sudske odluke na koju se europski uhidbeni nalog nadovezuje (vidjeti u tom smislu presudu od 1. lipnja 2016., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, t. 53.).
- 30 Kao što proizlazi iz ustaljene sudske prakse, pojam „sudska odluka” u smislu Okvirne odluke 2002/584, valja razumjeti na način da ne obuhvaća samo odluke sudaca ili sudova država članica, već, u širem smislu, i odluke tijela koja sudjeluju u kaznenom sudovanju u toj državi članici, poput austrijskog državnog odvjetništva, za razliku od, primjerice, ministarstava ili službi policije, koji su dio izvršne vlasti (presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 50.).
- 31 Međutim, odluke koje se odnose na izdavanje europskog uhidbenog naloga moraju uključivati jamstva svojstvena sudskim odlukama, osobito ona koja proizlaze iz temeljnih prava iz članka 1. stavka 3. Okvirne odluke 2002/584.
- 32 U vezi s time, valja podsjetiti na to da je cilj Okvirne odluke 2002/584 uspostaviti pojednostavljeni sustav predaje izravno između pravosudnih tijela, kojemu je cilj zamijeniti sustav tradicionalne suradnje između suverenih država, koja podrazumijeva intervenciju i ocjenu političkog tijela, a s ciljem

osiguravanja slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima u prostoru slobode, sigurnosti i pravde (presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 65.).

- 33 U tom kontekstu, kad je europski uhidbeni nalog izdan radi uhićenja i predaje tražene osobe u drugoj državi članici s ciljem vođenja kaznenog progona, toj su osobi u prvoj fazi postupka morala biti osigurana postupovna jamstva i temeljna prava, čiju zaštitu mora jamčiti pravosudno tijelo države članice izdavanja, u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, osobito u okviru donošenja nacionalnog uhidbenog naloga (presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 66.).
- 34 Sud je tako zaključio da sustav europskog uhidbenog naloga obuhvaća zaštitu postupovnih i temeljnih prava koja moraju biti zajamčena traženoj osobi, na dvije razine, s obzirom na to da se na sudsku zaštitu na prvoj razini, prilikom donošenja nacionalne sudske odluke poput nacionalnog uhidbenog naloga, nadovezuje zaštita koja se mora osigurati na drugoj razini, prilikom izdavanja europskog uhidbenog naloga, do kojeg može doći, ovisno o slučaju, u kratkom roku nakon donošenja spomenute nacionalne sudske odluke (presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 67.).
- 35 Usto, valja podsjetiti na to da, s obzirom na to da se izdavanjem europskog uhidbenog naloga može ugroziti pravo na slobodu osobe o kojoj je riječ, priznato člankom 6. Povelje, ta zaštita podrazumijeva donošenje odluke koja ispunjava zahtjeve djelotvorne sudske zaštite, u najmanju ruku na jednoj od dviju razina te zaštite (presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 68.).
- 36 U tom pogledu valja istaknuti, kao prvo, da ispunjenje tih zahtjeva predstavlja jamstvo pravosudnom tijelu izvršenja da se odluka o izdavanju europskog uhidbenog naloga radi kaznenog progona temelji na nacionalnom postupku u odnosu na koji je predviđen sudski nadzor te da su osobi protiv koje je izdan taj nacionalni uhidbeni nalog bila pružena sva jamstva potrebna u okviru donošenja takve vrste odluke, a osobito ona koja proizlaze iz temeljnih prava i temeljnih pravnih načela o kojima je riječ u članku 1. stavku 3. Okvirne odluke 2002/584 (presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 70.).
- 37 Kao drugo, u okviru nadzora koji se provodi prilikom donošenja europskog uhidbenog naloga treba provjeriti jesu li ispunjene pretpostavke za njegovo izdavanje kao i je li to izdavanje proporcionalno, s obzirom na posebnosti svakog slučaja (vidjeti u tom smislu presudu od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 71.).
- 38 Kao treće, taj nadzor valja provesti s jedne strane objektivno, uzimanjem u obzir svih elemenata koji idu na teret osobi o kojoj je riječ kao i onih koji joj idu u korist, a s druge strane neovisno, što podrazumijeva postojanje pravila koja se odnose na pravni položaj i ustrojstvo, koja mogu jamčiti da pravosudno tijelo koje donosi odluku o izdavanju uhidbenog naloga u okviru donošenja takve odluke nije izloženo nikakvom riziku podređenosti vanjskim naputcima, osobito onima izvršne vlasti (presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 73. i 74.).
- 39 U ovom slučaju iz elemenata spisa kojime raspolaže Sud proizlazi da, u okolnostima poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, austrijsko pravo predviđa da u okviru odluke o izdavanju nacionalnog uhidbenog naloga, kao i u okviru odluke o izdavanju europskog uhidbenog naloga, državna odvjetništva Republike Austrije određuju uhićenje putem uhidbenog naloga, koji je, kako bi mogao biti poslan, potvrdio sud koji u tom kontekstu provodi nadzor ispunjenosti pretpostavki za izdavanje i proporcionalnosti takvog naloga. Protiv odluke o potvrđivanju dopušten je pravni lijek.

- 40 Osim toga, nesporno je da sudovi koji potvrđuju europske uhidbene naloge ispunjavaju zahtjev objektivnosti i neovisnosti. Nasuprot tomu, kad je riječ o austrijskim državnim odvjetništvima, iz članka 2. stavka 1. Zakona o državnim odvjetništvima proizlazi da su ona izravno podređena višim državnim odvjetništvima i njihovim nalogodavcima te da su potonja podređena saveznom ministru pravosuđa. Međutim, budući da neovisnost zahtijeva postojanje pravila koja se odnose na pravni položaj i ustrojstvo, kojima se može jamčiti da pravosudno tijelo izdavanja pri donošenju europskog uhidbenog naloga nije izloženo nikakvom riziku podređenosti, osobito, pojedinačnom nalogodavcu izvršne vlasti, ne može se smatrati da austrijska državna odvjetništva udovoljavaju tom zahtjevu (vidjeti, po analogiji, presudu od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 74. i 84.).
- 41 Stoga se postavlja pitanje može li se, u tim okolnostima, za odluke o izdavanju europskog uhidbenog naloga, donesene u skladu s austrijskim sustavom, smatrati da ispunjavaju minimalne zahtjeve iz točke 38. ove presude, o kojima ovisi njihova valjanost, u pogledu objektivnosti i neovisnosti nadzora provedenog prilikom njihova donošenja.
- 42 U tom kontekstu valja naglasiti da pojam „odluka” treba shvatiti kao da se odnosi na akt u obliku koji ima prilikom njegova izvršenja. Naime, upravo u tom trenutku i u tom obliku odluka o izdavanju europskog uhidbenog naloga može zadirati u pravo tražene osobe na slobodu.
- 43 U ovom slučaju, prije svega, iz elemenata spisa podnesenog Sudu proizlazi da odluku o izdavanju nacionalnog uhidbenog naloga kao i odluku o izdavanju europskog uhidbenog naloga, u skladu s člankom 171. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku i člankom 29. stavkom 1. prvom rečenicom Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima, prije njihova slanja mora potvrditi sud. Slijedom toga, uhidbeni nalozi, u nedostatku potvrde odluka državnog odvjetništva, ne proizvode pravne učinke i ne mogu se poslati, što je na raspravi potvrdila austrijska vlada.
- 44 Nadalje, iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da sud, u okviru postupka potvrđivanja, provodi nadzor ispunjenosti pretpostavki za izdavanje uhidbenog naloga o kojem je riječ kao i njegovu proporcionalnost, uzimajući u obzir posebnosti svakog pojedinog slučaja. U tom pogledu austrijska vlada je u svojim očitovanjima i tijekom rasprave pred Sudom pojasnila da, s jedne strane, eventualni nalogodavci izvršne vlasti moraju biti u pisanom obliku i uloženi u spis kaznenog postupka koji se sudu nadležnom za potvrđivanje šalje u cjelovitom obliku. S druge strane, nadzor proporcionalnosti koji taj sud provodi odnosi se, u okviru potvrđivanja nacionalnog uhidbenog naloga, samo na njegove učinke mogućeg oduzimanja slobode i, u okviru potvrđivanja europskog uhidbenog naloga, na zadiranje u prava osobe o kojoj je riječ koje nadilazi zadiranje u njezino pravo na slobodu koje je već ispitano. Naime, sud nadležan za potvrđivanje europskog uhidbenog naloga mora uzeti u obzir, među ostalim, kakve će učinke postupak predaje i transfera predmetne osobe koja boravi u državi članici različitoj od Republike Austrije imati na njezine društvene i obiteljske odnose.
- 45 Naposljetku, iz članka 105. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku proizlazi da sud nadležan za potvrđivanje uhidbenih naloga nije vezan rezultatima istrage koju provode državna odvjetništva i ne smije se ograničiti na njihove navode i razloge za nalog. U tom pogledu austrijska je vlada na raspravi pred Sudom potvrdila da je sud nadležan za potvrđivanje uhidbenih naloga u bilo kojem trenutku mogao naložiti provođenje dopunskih istražnih radnji ili ih sam provesti.
- 46 Slijedom navedenog, izdavanje europskog uhidbenog naloga je, u skladu s austrijskim pravom, u cijelosti podvrgnuto objektivnom i neovisnom sudskom nadzoru koji obuhvaća potpunu provjeru pretpostavki za izdavanje tog uhidbenog naloga kao i njegove proporcionalnosti. Taj uhidbeni nalog proizvodi pravne učinke i može se poslati tek nakon njegova sudskog potvrđivanja. Međutim, budući da se taj nadzor provodi po službenoj dužnosti prije nego što uhidbeni nalog proizvodi pravne učinke i prije nego što ga se može poslati, on se razlikuje od prava na pravni lijek, poput onoga iz točaka 85. do 87. presude od 27. svibnja 2019. (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu) (C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), koje nastaje tek *a posteriori* i na zahtjev osobe o kojoj je riječ.

- 47 Osim toga, kao što je to u biti istaknula nezavisna odvjetnica u točki 73. svojeg mišljenja, iz spisa koji je podnesen Sudu proizlazi da sud koji je nadležan za potvrđivanje europskog uhidbenog naloga izvršava svoj nadzor neovisno i uz potpuno poznavanje svih eventualno prethodno izdanih naputaka te nakon tog nadzora donosi autonomnu odluku u odnosu na odluku državnog odvjetništva, što nadilazi puku potvrdu zakonitosti te odluke.
- 48 U tim okolnostima mora se smatrati da odluka o europskom uhidbenom nalogu, u verziji koja će biti poslana, ispunjava zahtjeve objektivnosti i neovisnosti nadzora provedenog prilikom donošenja te odluke, o kojem je riječ u točki 38. ove presude.
- 49 Slijedom prethodnih razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti na način da pojam „europski uhidbeni nalog” iz članka 1. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da su njime obuhvaćeni europski uhidbeni nalozi koje su izdala državna odvjetništva države članice, neovisno o tome što su ona u okviru tog izdavanja izložena riziku izravne ili neizravne podređenosti pojedinačnim nalogima ili nalogima izvršne vlasti, poput ministra pravosuđa, ako te europske uhidbene naloge, kako bi ih ta državna odvjetništva mogla poslati, nužno mora potvrditi sud koji, s obzirom na to da ima pristup čitavom spisu kaznenog postupka u kojemu se nalaze i eventualni pojedinačni nalozi i naputci izvršne vlasti, provodi neovisan i objektivan nadzor ispunjenosti pretpostavki za izdavanje i proporcionalnosti tih uhidbenih naloga donošenjem autonomne odluke kojom se tim nalogima daje njihov konačan oblik.

Troškovi

- 50 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

Pojam „europski uhidbeni nalog” iz članka 1. stavka 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., treba tumačiti na način da su njime obuhvaćeni europski uhidbeni nalozi koje su izdala državna odvjetništva države članice, neovisno o tome što su ona u okviru tog izdavanja izložena riziku izravne ili neizravne podređenosti pojedinačnim nalogima ili nalogima izvršne vlasti, poput ministra pravosuđa, ako te europske uhidbene naloge, kako bi ih ta državna odvjetništva mogla poslati, nužno mora potvrditi sud koji, s obzirom na to da ima pristup čitavom spisu kaznenog postupka u kojemu se nalaze i eventualni pojedinačni nalozi i naputci izvršne vlasti, provodi neovisan i objektivan nadzor ispunjenosti pretpostavki za izdavanje i proporcionalnosti tih uhidbenih naloga donošenjem autonomne odluke kojom se tim nalogima daje njihov konačan oblik.

Potpisi